

**DAŞKƏSƏN RAYONUNUN YARPAQ-GÖVDƏLİ MAMIRLARININ NÖV
TƏRKİBINİN ÖYRƏNİLMƏSİ**

Məmmədova A.V.

AMEA Botanika İnstitutu, Bakı, AZ-1073, Badamdar yolu, 40

ayqm@mail.ru

Məqalədə Azərbaycanın Daşkəsən rayonunun yarpaq-gövdəli mamırlarının növ tərkibinin sisteməlik tərtibatı verilir.

Açar sözlər: *mamır, yarpaq-gövdəli, fəsilə, cins, növ, epilit, epifit.*

Daşkəsən rayonundan toplanmış və təyin olunmuş yarpaq-gövdəli mamırlarının növ tərkibinin sisteməlik tərtibatı verilmişdir [1, 2, 3, 4].

Daşkəsən rayonunda aparılan tədqiqat işləri nəticəsində bu region üçün aşağıda göstərilən yarpaq-gövdəli mamır növləri aşkar edilmişdir.

Fəs: Pottiaceae

1. *Tortula muralis* Hedw.- qayalıqda bitir, kserofit növdür.
2. *Tortula lingulata* Lindb. –vələs ağacının qabığında bitir, kseromezofit növdür.
3. *Tortula ruralis* (Hedw.) Crome- qayalıqda bitən kserofit növdür.
4. *Tortula ferganensis* Lazar.- qayalıqda bitən kserofit növ olub, nadir növlərdəndir.
5. *Tortula oblusifolia* Schwaegr – Daş üzərində bitən mezokserofit növdür.

Fəs: Trichostomaceae

6. *Barbula fallax* Hedw. – rütubətli daş üzərində bitən kseromezofit növdür.

Fəs: Grimmiaceae

7. *Grimmia campestris* Bruch. - torpaq üzərində bitən kserofit növdür.
8. *Schistidium confertium* (Funck.) B.S.G. - qayalıqda bitir, kserofitdir.

Fəs: Mniaceae

9. *Mnium cuspidatum* Hedw. - meşədə çürümüş kötük üzərində bitən mezofit növdür.
10. *Mnium affine* Bland. – nəm torpaq üzərində bitir, mezofitdir.

Fəs: Orthotrichaceae

11. *Orthotrichum pallens* Bruch.- qayalıqda bitən kserofit növdür.
12. *Orthotrichum fallax* Hedw.- meşədə vələs ağacının üzərində bitən, mezofit növdür.
13. *Orthotrichum speciosum* Husn. – ağac kökü üzərində bitən mezofitdir.

Fəs: Hedwigiaceae

14. *Hedwigia albicans* (Web.) Lindb. - vələs ağacının kökləri üzərində *Orthotrichum fallax* növü ilə bitərək sinuziya əmələ gətirən mezofitdir.

Fəs: Leucodontaceae

15. *Leucodon immersus* Lindb. – meşədə vələs ağacı üzərində bitir. Mezofitdir.
16. *Leucodon sciuroides* (L.) Schwacr.- torpaq üzərində bitir. Mezofitdir.

Fəs: Neckeraceae

17. *Homalia trichomanoides* Br.cur. - ağac kökü üzərində bitən mezofit növdür.

Fəs: Leskeaceae

19. *Leskeella nervosa* (Brid.) Loeske - ağac kökləri üzərində bitir. Mezofitdir.

Fəs: Truidiaceae

20. *Anomodon viticulosus* (Hedw.) Hook.et Tayl. - vələs ağacının üzərində bitən mezofit növdür.
21. *Anomodon attenualis* (Schreb.) Hübex- meşədə rütubətli torpaq üzərində bitən mezofit növdür.
22. *Anomodon apiculatus* B.S.G. – meşədə kötük üzərində bitir, mezofitdir.
Fəs: *Amblystegiaceae*
23. *Amblystegium varium* (Hedw.) Lindb. - meşədə kötük üzərində bitir, mezofitdir.
24. *Amblystegiella subtilis* (Hedw.) Loeske. - ağac kötükləri üzərində bitir. Mezofitdir.
Fəs: *Brachytheciceae*
25. *Brachythecium albicans* (Hedw.)B.S.G. - vələs ağacının kökləri üzərində bitən mezofit və nadir növdür.
26. *Brachythecium rutabulum* (Hedw.)B.S.G. - ağac kötükləri üzərində bitir. Mezofitdir.
27. *Brachythecium salebrosum* (Bruch.) B.S.G. - Daş üzərində bitən kserofit növdür.
28. *Brachythecium campestre* (C. Müll.) Schimp. in B.S.G. - vələs ağacının kökləri üzərində bitir, mezofit növdür.
29. *Camptothecium lutescens* (Hedw.) B.S.G.- Daş üzərində bitən kserofit növdür.
30. *Eurhynchium striatum* (Schreb.) Schimp. – qayalıqda bitən kserofit növdür.
Fəs: *Entodontaceae*
31. *Pleurozium Schreberi* Mitt. – meşədə rütubətli torpaq üzərində bitən mezofitdir.
Fəs: *Hypnaceae*
32. *Homomallium incurvatum* (Brid.) Loeske.-meşədə palıd ağacı qabığında bitən mezofit növdür.
Fəs: *Rhytidiaceae*
33. *Rhytidiadelphus triquetrus* (L.) Warnst. - meşədə rütubətli torpaqda bitən mezofit növdür.
Fəs: *Hylacomiaceae*
34. *Hylacomium splendens* (Hedw.) B.S.G. - qayalıqda bitən kserofit növdür.

Beləliklə, Daşkəsən rayonu üçün 16 fəsilə 21 cinsə aid olan 34 növ yarpaq-gövdəli mamırlar təyin edilmişdir. Bu növlər içərisində 11 növ epifit, 17 növ epifit və 6 növ isə epiqey mamır növləridir.

Tədqiqat işləri zamanı Qafqaz üçün 2 nadir növ aşkar edilmişdir: *Tortula ferganensis* Lazar. və *Brachythecium albicans* (Hedw.) B.S.G.

ƏDƏBİYYAT

1. Məmmədova A.V. Göy-göl qoruğunun yarpaq-gövdəli mamır florası // Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Botanika İnstitutunun Elmi Əsərləri, Elm, XXVI c., 2006, s. 21-27.
2. Игнатов М.С., Игнатова Е.А. Флора мхов средней части Европейской России. Т.1., Москва, 2003, с. 608.
3. Лазаренко А.С. Определитель листовных мхов Украины, Киев, Изд. Академии Наук Украинской ССР, 1955, с. 405.
4. Любарская Л.Б. Конспект флоры листовных мхов Азербайджана Институт ботаники АН Азербайджанской ССР, Баку, 1986, с. 176.

Мамедова А.В.

ИЗУЧЕНИЕ ВИДОВОГО СОСТАВА ЛИСТОСТЕБЕЛЬНЫХ МХОВ ДАШКЕСАНСКОГО РАЙОНА.

В результате исследования в Дашкесанском районе выявлено 34 видов листостебельных мхов относящихся к 16 семействам и 21 родам.

Ключевые слова: мох, листостебельные, семейства, род, вид, эпилит, эпифит.

A.V. Mammadova

STUDY OF THE LEAFY MOSSES OF DASHKESAN DISTRICT.

In the result of the study 34 species of leafy mosses in Dashkesan district, belonging to 16 families and 21 genera have been found.

Key words: musci, leafy mosses, families, genera, species, epifit, epilit.

Redaksiyaya daxil olma tarixi: 21.05.2013